

УДК 7.012:659.13'06]:339.138

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-1-11>**Руслана БЕЗУГЛА,***orcid.org/0000-0003-1190-3646**доктор мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри графічного дизайну**Київського національного університету технологій та дизайну
(Київ, Україна) bezuhla.ri@knutd.edu.ua***Вячеслав ВШИВКІН,***orcid.org/0009-0004-0856-2953**студент I курсу магістратури факультету дизайну**Київського національного університету технологій та дизайну
(Київ, Україна) kslavik440@gmail.com*

ДИЗАЙН ОБКЛАДИНКИ МУЗИЧНИХ АЛЬБОМІВ ЯК ВІЗУАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ХАРД-РОК ТА ХЕВІ-МЕТАЛ ГУРТІВ

Стаття присвячена дослідженню еволюції дизайну обкладинок музичних альбомів у жанрах хард-рок і хеві-метал. Проаналізовано вплив графічного оформлення обкладинки альбому на процес «комунікації» гурту з аудиторією в різні історичні періоди, починаючи з періоду виникнення музичних жанрів, коли були відсутні цифрові технології та інтернет-мережа, до сьогодення, коли обкладинка музичного альбому може бути репрезентована як на цифрових так і друкованих носіях. Методологія. Теоретико-методологічною базою дослідження стали такі загальнонаукові підходи, що дали змогу розглянути еволюцію дизайну обкладинок музичних альбомів з різновекторних позицій: історико-хронологічний метод сприяв виявленню особливостей виникнення, формування та розвитку обкладинок музичних альбомів у жанрах хард-рок і хеві-метал у часопросторі культури і мистецтва; структурно-функціональний метод дозволив проаналізувати стилістичні особливості й принципи створення обкладинок альбомів.

Мета дослідження – виявлення особливостей та успішних графічних дизайнерських рішень обкладинок альбомів для музичних гуртів, які працювали в жанрах хард-рок та хеві-метал. Проаналізовано вплив соціальних, культурних та технологічних чинників на дизайн обкладинок музичних альбомів та з'ясовано які графічні принципи та елементи використовували дизайнери для підкреслення особливості музичного жанру, концептуальності та конкурентоспроможності музичного альбому. Особлива увага в статті приділяється порівнянню візуальної стилістики (текстури, об'ємні ілюстрації, деталі) в дизайні обкладинок, характер яких залежить від року виходу альбому. Водночас, на прикладах музичних альбомних обкладинок хард-рок та хеві-метал гуртів, як-от: «Def Leppard», «AC/DC», «Metallica», «Scorpions» проаналізовано, які композиційні, типографічні та колористичні підходи були використані в дизайні. З'ясовано, які стилістичні та графічні елементи в дизайні обкладинок музичних альбомів хард-рок та хеві-метал гуртів є актуальними в епоху цифрових технологій та стрімінгових платформ.

Формат цієї роботи дозволив визначити загальні риси означеної проблеми та виокремити деякі особливості й загальні тенденції, які знаходяться в основі дизайну обкладинок альбомів музичних гуртів, які працюють у жанрах хард-рок та хеві-метал.

Ключові слова: дизайн, візуальна айдентика, графічні елементи, графічне рішення, обкладинка музичного альбому, хард-рок, хеві-метал.

Ruslana BEZUHLA,

orcid.org/0000-0003-1190-3646

*Doctor of Study of Art, Associate Professor,
Head of the Department of Graphic Design
Kyiv National University of Technology and Design
(Kyiv, Ukraine) bezuhla.ri@knutd.edu.ua*

Viacheslav VSHYVKIN,

orcid.org/0009-0004-0856-2953

*1st year master's student at the Faculty of Design
Kyiv National University of Technologies and Design
(Kyiv, Ukraine) kslavik440@gmail.com*

MUSIC ALBUM COVER DESIGN AS A VISUAL REPRESENTATION OF HARD ROCK AND HEAVY METAL BANDS

The article is devoted to studying the evolution of the design of music album covers in the hard rock and heavy metal genres. The influence of the graphic design of the album cover on the process of "communication" of the band with the audience in different historical periods is analyzed, starting from the period of the emergence of musical genres, when there were no digital technologies and the Internet, to the present day, when the cover of a music album can be represented on both digital and printed media. Methodology. The theoretical and methodological basis of the study was the following general scientific approaches that made it possible to consider the evolution of the design of music album covers from different vector positions: the historical and chronological method contributed to the identification of the features of the emergence, formation and development of music album covers in the genres of hard rock and heavy metal in the time space of culture and art; the structural and functional method allowed to analyze the stylistic features and principles of creating album covers. The study aims to identify the features and successful graphic design solutions of album covers for music bands that worked in the hard rock and heavy metal genres. The influence of social, cultural, and technological factors on the design of music album covers was analyzed, and it was found that designers used graphic principles and elements to emphasize the peculiarities of the musical genre, the conceptuality, and competitiveness of the music album. The article pays special attention to the comparison of visual stylistics (textures, three-dimensional illustrations, details) in the design of covers, the nature of which depends on the year of the album's release. At the same time, on the examples of music album covers of hard rock and heavy metal bands, such as "Def Leppard", "AC/DC", "Metallica", "Scorpions", it was analyzed what compositional, typographic, and coloristic approaches were used in the design. It was found out which stylistic and graphic elements in the design of album covers of hard rock and heavy metal bands are relevant in the era of digital technologies and streaming platforms. The format of this work allowed us to identify the general features of the problem and to highlight some features and general trends that underlie the design of album covers of music bands working in the genres of hard rock and heavy metal.

Key words: *design, visual identity, graphic elements, graphic solution, music album cover, hard rock, heavy metal.*

Постановка проблеми. Процеси глобалізації та дигіталізації значно спростили доступ поціновувачів мистецтва до творів різних видів мистецтва, в тому числі й до музичного. Сучасний музичний ринок характеризується різноманітністю стилів, жанрів та музичних напрямів в яких працюють сучасні музиканти, що інколи призводить до того, що творчість деяких виконавців залишається відомою тільки обмеженому колу поціновувачів й, відповідно, питання випуску та промоції музичних альбомів залишається досить актуальним. Загальновідомо, що графічне оформлення обкладинки альбому відіграє значну роль у формуванні початкового враження про творчість гурту та музичне наповнення альбому. В контексті сучасного способу споживання візуальної інформації та домінування кліпового мислення роль графічного оформлення обкладинки значно збільшується, а стрімкий розвиток інтерактивних медіа

призводить до переосмислення підходів, ідей та концепцій при стильовому оформленні обкладинок музичних альбомів. Наприклад, у маркетингу існує поняття «scroll stopper», яке означає здатність привертати увагу глядача, спонукати його зупинити пошук, або перейти на потрібну сторінку. В нашому дослідженні ми прагнемо зосередитись на візуальній складовій музичного релізу, зокрема на обкладинках музичних альбомів, як елементу промоції творчості музичних гуртів в жанрах хард-рок та хеві-метал.

Аналіз досліджень. Існує достатньо джерел, де досліджено окремі візуальні складові обкладинок альбому, а також дизайн музичних альбомів. Наприклад, в роботі М. Вада «Обкладинка альбому» (Vad, 2021) обкладинка розглядається через концепції паратексту, аудіовізуальної взаємодії та матеріальності, підкреслюючи їхню функцію як посередника між слухачем і музикою та виділяючи її як частину

загальної концепції музичного альбому. В роботі С. Джексона «Дизайн музичної обкладинки в епоху цифрових технологій» (Jackson, 2019) автор статті аналізує трансформацію обкладинок музичних альбомів в цифровий формат та можливості адаптації обкладинок музичних альбомів до нових викликів в музичній індустрії. Відмітимо, що окрім наукових статей, значний обсяг інформації міститься і в неофіційних виданнях, у яких стисло розглядаються окремі елементи процесу створення музичних обкладинок, їх еволюція та вплив на комунікацію з аудиторією.

Зазначимо, що в значній мірі в цих дослідженнях приділено увагу окремим підходам створення музичних обкладинок, проте тільки частково проаналізовано особливості окремих музичних жанрів та не запропоновано шляхи адаптації усталених візуальних традицій в жанрі хард-рок та хеві-метал до сучасних викликів та пошуку чітких рекомендацій у створенні сучасної обкладинки зі збереженням автентики жанрів хард-рок та хеві-метал.

Мета дослідження: виявлення успішних дизайнерських рішень і можливості їх графічної реалізації при створенні обкладинок музичних альбомів гуртів, що працюють в жанрах хард-рок та хеві-метал.

Виклад основного матеріалу. В епоху зародження жанрів хард-рок і хеві-метал, коли не було інтернет-мереж і музичних каналів на телебаченні, обкладинки альбомів набули особливого значення в маркетинговій стратегії гуртів. Обкладинка стала одним із дієвих інструментів для привернення уваги, створення впізнаваності музичного гурту та промоції музичного альбому. Обкладинки альбомів хард-рок музики мали значний вплив на розвиток популяризації гурту в рамках жанру, не лише як візуальний супровід, але й як спосіб виразити естетику, настрій та ідею, які були характерні для цього жанру. Ставши об'єктами колекціонування, ці обкладинки в яких втілювались візуальні образи, перетворювались на символи цілих поколінь, що в свою чергу збільшувало популярність самого жанру. В першу чергу концепція «альбому» пов'язана з тим, що прослуховування всіх композицій в альбомі несе в собі досвід, схожий на читання книги, або звукової розповіді. Вінілова платівка класично базувалась на форматі «довгого відтворення запису» 33 об./хв. (Бартманські, Вудворд, 2013).

Загалом, актуальні теми для жанрів хард-рок та хеві-метал – це соціально-політичні коментарі, сюрреалістичні або загадкові образи, котрі характеризувалися особливим візуальним стилем, що реалізувались за допомогою різних візуальних та графічних «елементів» (фотографія, ілюстрація, концептуальне мистецтво) і часто спонукали до роздумів, що сприяло загальному враженню від ідеї альбому.

На обкладинці альбому Pink Floyd «Animals» (рис. 1) 1977 року зображена свиня, що літає над електростанцією Баттерсі, яка уособлює жадібність і корупцію можновладців, також прослідковується посилання на книгу Джорджа Орвела «Колгосп тварин» (Melamed, 2025). На обкладинці альбому «Led Zeppelin IV» (рис. 2) 1971 року зображений старий чоловік, котрий несе гілки на спині. На обкладинці не має жодного напису, що створює таємничий образ альбому, а загадковий образ старого чоловіка протягом багатьох років був об'єктом дискусій, що зробило цей альбом одним із культових (Colothan, 2023). Таким чином, для фанатів дизайн обкладинки альбому є досить важливим, він візуально виокремлює певний період творчого шляху, характерні ознаки жанрів та конкретної ідеї альбому, поглиблюючи від нього враження.

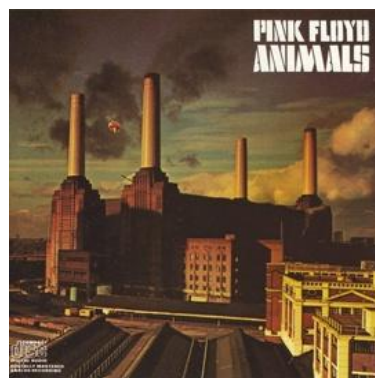

Рис. 1. Альбом «Animals» гурту «Pink Floyd»

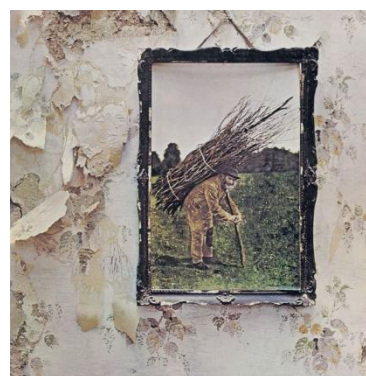

Рис. 2. Альбом «Led Zeppelin IV»

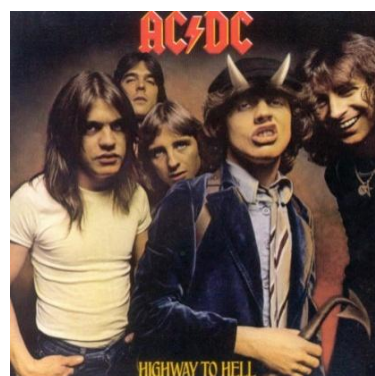

Рис. 3. Альбом «Highway to hell» гурту AC/DC

Зародження жанрів хард-року та хеві-метал відбулося на початку 1970-х і на той час було популярно використання фотографій в дизайні альбому, але згодом ця тенденція змінилась і більш поширеним стало застосування концептуального оформлення, яке відображало стилістику гурту за допомогою колажів або ілюстрацій. Яскравим прикладом є дизайн обкладинки альбому гурту AC/DC «Highway to hell» (рис. 3). Центральною фігурою виступає учасник гурту з рогами на голові, що в поєднанні з готичними літерами логотипа створювало образ альбому і гурту (Elliott, 2022).

В період 1980–1990-х хард-рок та хеві-метал гурти використовували сюжетні ілюстрації створені художниками, які поєднувалися з образами, котрі зображали блискавки, вогонь, гранж-форми. Водночас з цим, деякі представники нових стилів у цьому жанрі зображали на обкладинках максимально спрощені графічні форми, з використанням логотипа та однотонного фону або простого образу. Для обкладинок цього періоду характерне використання асиметричної композиції з використанням, перспективи, діагональних ліній, абстракцій, або контрасту в кольорах. Прикладом є альбоми гурту Metallica «Master of Puppets» (рис. 4) дизайн обкладинки був задуманий на основі грубого начерку співака і гітариста гурту Джеймса Гетфілда, ідею котрого візуалізував художник Дон Бротігем. Барабанщик групи «Metallica» Ларс Ульріх наголошував, що цільовою аудиторією на яку була розрахована дизайн-концепція обкладинки альбому були люди, які мали певні залежності та солдати, що стали об'єктами маніпуляцій.

Зазначимо, що сюжетні ілюстрації на обкладинках альбомів допомагали не тільки підкреслити унікальність кожного альбому, але й візуально виділитися серед конкурентів та створити неповторний сюжетний контекст для альбому (Bennett, 2019). Гурт AC/DC при створенні «Back in black» (рис. 5) прагнув, щоб альбом був даниною пам'яті Бона Скотта. Заголовний трек з використанням дзвону та захоплюючими рифами слугував проголошенням: AC/DC повернулися, і вони тут, щоб залишитися. Щодо повністю чорної обкладинки в Atlantic Records були побоювання бо вважали, що повністю чорний дизайн буде не ефективним для бізнесу, але гурт не поступився (Marino, 2019). В підсумку цей альбом став найбільш успішним в дискографії гурту. Використання принципів мінімалізму і кольорового акценту на тлі переважно ілюстративних обкладинок конкурентів допомогло гурту виділитись. Дієвим методом для покращення впізнаваності гурту стало створення

маскоту, котрий буде його обличчям. Як приклад виділилися Iron Maiden, де персонаж Едді – символ і маскот гурту. Едді представлений у декораціях на концертах (Chantler, 2022), а також зображений на всіх обкладинках альбомів Iron Maiden (рис. 6), які часто ілюструють моторошні сцени. Такий підхід створив єдність всіх візуальних ідентифікаторів, і сприяв зародженню унікального візуального образу музичного гурту.

Рис. 4. Альбом ««Master of Puppets» гурту Metallica

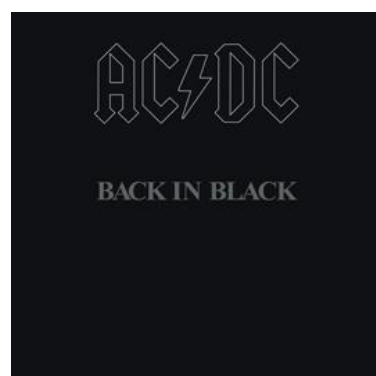

Рис. 5. Альбом ««Back in black» гурту AC/DC

Рис. 6. Альбом ««Fear of the dark» гурту Iron Maiden

З початку 2000-х років технологічний розвиток значно змінив підхід до дизайну обкладинок, дизайнери частіше почали використовувати 3D у поєднанні

з ілюстраціями та фото-колажами. Внаслідок технологічного прогресу відбулись зміни в суспільстві, активне використання споживачами стрімінгових сервісів та прослування музики в інтернеті, все частіше зображення обкладинок альбомів використовується саме в мобільному телефоні, що висуває нові вимоги до дизайну, адже обкладинка альбому повинна швидше привертати увагу споживача, а отже і графічна складова повинна бути адаптована до нових засобів комунікації. Розвиток технологій дає можливість гуртам поширювати свою музику навіть без співпраці з звукозаписними лейблами. Попри розширення технологій хард-рок та хеві-метал гурти не забувають про важливість візуального брендування та характерних особливостей, які формувалися протягом розвитку жанрів, у поєднанні з використанням сучасних принципів створення дизайну обкладинки альбому: формування чіткої ієрархії акцентів в композиції, контраст в кольорі, та зменшення кількості деталей, читабельна та виразна стилістика. Результатом розвитку сучасного візуального стилю жанрів хард-рок та хеві-метал є альбом гурту Metallica «72 season» (рис. 7), котрий відсилає до ідеї, що життя складається з 72 сезонів (Chirazi, 2023), які і визначають становлення особистості людини. Використання образів котрі тісно пов'язані з ідеєю альбому та елементами сучасного дизайну: контрастні кольори (жовтий та чорний), чітка ієрархія акцентів, виразна ідея, яка підкреслює концептуальність альбому, це все створює фінальний образ котрий добре запам'ятовується.

Рис. 7. Альбом «72 season» гурту Metallica

Рис. 8. Альбом «Power up» гурту AC/DC

Рис. 9. Альбом «Rock Believer» гурту Scorpions

Яскравим прикладом є обкладинка альбому AC/DC «Power Up» (рис. 8). Це альбом, який віддає данину пам'яті засновнику групи Малкольму Янгу, який пішов з життя в 2017 році, і є своєрідним посланням фанатам про повернення гурту. Назва альбому гармонійно поєднується з графічною складовою в вигляді червоного кольору і підсвічування. Візуальний стиль обкладинки відповідає сучасним трендам: використання яскравих кольорів, інтеграція логотипа в загальну стилістику альбому, чітка ієрархія графічних елементів і створення візуальної айдентики, що гармонійно працює як на фізичних, так цифрових носіях. Усі ці елементи разом підтримують єдину концепцію альбому. В альбомі Scorpions «Rock believer» (рис. 9), також прослідковується чітка ієрархія акцентів, де в центрі композиції знаходиться головний сюжетний елемент, а також яскравий червоний колір (Сох, 2022).

Візуальні образи, можуть передавати зміст і тон музики, тоді як візуальний стиль може відображати індивідуальність і естетику гурту. В залежності від історичного періоду та розвитку технологій, дизайн обкладинок хард-рок та хеві-метал гуртів був наповнений різними ідеями та образами, але характерні риси, притаманні хард-рок і хеві-метал гуртам, залишилися незмінними (асиметрія, контраст, динаміка, яскраві кольори). Для того, щоб чітко виділити особливості побудови обкладинки хард-рок і хеві-метал гуртів потрібно виокремити графічні принципи які впливають на створення вдалої музичної обкладинки. Беззаперечно, головну роль відіграє вдало побудована композиція, коректне використання графічних елементів, що об'єднані змістом, кольором, формою, для створення цілісного й естетичного образу. Елементи дизайну завжди розглядаються узв'язку з їх оточенням (Вайт, 2023: 89). Відмітимо, що важливу роль в композиції відіграють такі елементи, як-от:

1. Негативний простір – це незаповнений простір, що оточує елементи композиції. Його правильна величина дозволяє досягти правильної ієрархії та балансу у композиції. В деяких випадках, негативний простір може виступати у якості повноцінного компоненту композиції, що доповнює та завершує її, що доволі часто можна зустріти в логотипах, обкладинках та постерах. Використання негативного простору навіть за допомогою простих форм може мати сильний візуальний вплив на покупця та легко привернути увагу. Експресивні форми потребують асиметрії котра підкреслить їх рух. Вдалим прикладом використання негативного простору є обкладинка альбому «X» (рис. 10) гурту «Def leppard». Зміщення головного акценту в один бік – активує білий простір та додає динаміки і асиметричності композиції в той час як логотип за допомогою меншого розміру слугує наступним акцентом. Використання вищенаведених принципів допомагає підкреслити експресивний стиль гурту і альбому навіть за допомогою абстрактного образу. В порівнянні з альбомом «On Through the Night» (рис. 11), можна зробити висновок, що принципи використання негативного простору були схожі, але в альбомі 1980-х років не вистачає контрасту що посилити динаміку, також альбому «On Through the Night» характерне активне використання ілюстрацій та ефектів, як то глянцева стилістика логотипа.

Рис. 10. Альбом «X» гурту Def leppard

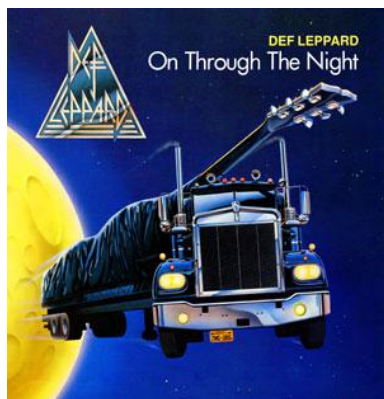

Рис. 11. «On Through the Night»

2. Симетрія та асиметрія – збалансована композиція завжди важливий аспект візуального повідомлення. Є два види балансу: симетричний і асиметричний (Лесняк, 2009: 28). Симетрія – це центроване розміщення елементів у просторі. Але симетрія не означає, що зображення має бути однаковим з обох боків, передбачається що головний акцент буде в центрі, а всі інші графічні елементи лише його підкреслюють. Прикладом симетрії слугує альбом AC/DC «Power up» (рис. 12), в центрі якого знаходиться логотип виконаний в яскравому кольорі, а фотографія на фоні виконана в вигляді приглушеного червоного, завдяки променям по центру логотип в центрі отримує додатковий акцент, а завдяки яскравому кольорі – чіткий контраст і збалансовану напругу в композиції. В альбомі «For «those about to rock» (рис. 13) (Wall, 2021) також, використаний принцип симетрії, в якій всі елементи композиції вирівняні по центру. Але поєднання чорного і коричневого кольору створює слабкий контраст, та послаблює образ гармати.

Рис. 12. Альбом «Power up» гурту AC/DC

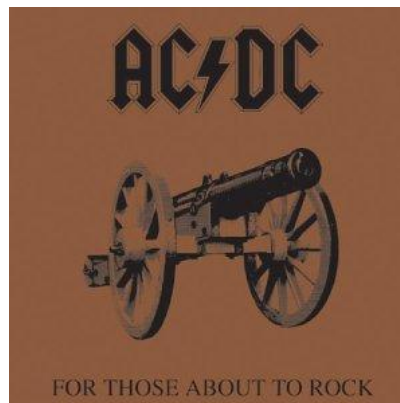

Рис. 13. For Those About To Rock

Асиметрія – свідчить про рух і активність, це створення порядку та рівноваги між різними по візуальній вазі об'єктів. Такий баланс

пропонує більше візуальної різноманітності, хоча його може бути важче досягти, оскільки зв'язки між елементами є складнішим. Прикладом є одна з ілюстрацій альбому Metallica «72 season» (рис. 14) на якій зображена діагональна тінь в вигляді логотипа гурту, що створює контраст між нею та фігурою людини. Форма посилюється жовтим кольором, котрий в поєднанні з чорним створює додатковий контраст. Наведена обкладинка демонструє збалансоване використання негативного простору, а також підкреслює як графічну стилістику альбому, так і музичну. П'ятий альбом гурту Metallica «The Black Album» (рис. 15) 1991 року так само використовує принцип асиметрії як і в альбомі «72 season» де в одному куті знаходиться логотип, а в іншому змія, що з декількох форм створює асиметричну композицію. Використання чорного кольору як головного акценту, в 1990-х, коли багато хард-рок гуртів активно використовували деталізовані зображення, дало змогу гурту Metallica виділитися.

Рис. 14. Альбом «72 season» гурту Metallica

Рис. 15. «Black album»

3. Ієрархія акцентів та контраст в формі та кольорі. Ефективний дизайн вимагає, щоб один еле-

мент домінував над іншим й створював фокус на головній графічній формі. Контраст – це те, що око здатне сприймати в першу чергу, і лише пізніше ми помічаємо конкретні форми об'єкту та інші деталей, як, наприклад, до текстури. Завдяки контрасту між графічними елементами в просторі з'являється ієрархія і гармонійна композиція в рамках негативного простору. Використання контрасту кольорів допомагає сформувати ієрархію акцентів. Яскраві, насичені кольори часто сприймаються як основні елементи, в той час як більш бліді або приглушені кольори можуть бути використані для фону чи другорядних елементів. Це дозволяє зрозуміти, яка інформація є найважливішою, а яка – допоміжною. Контраст кольорів в поєднанні з чіткою ієрархією здатен привертати увагу споживача. Важливо розуміти які особливості графічних елементів можуть додатково посилити асиметрію в композиції (Вайт, 2023: 81). Наприклад, об'єкти з текстурою здаються важчими; темні предмети «важать» більше світлих; вертикальні елементи здаються важчими за горизонтальні; форми важать більше, ніж негативний простір. Обкладинка альбому «Rock Believer» (рис. 16) 2022 року гурту Scorpions є гарним прикладом використання ієрархії та контрасту: головним акцентом є голова людини яка поєднана з червоним фоном по насиченості, наступним акцентом є рука, котра тримається за голову, а також не освітлена червоним кольором, та має менший розмір в порівнянні з головним акцентом, наступними є назва гурту та альбому жовтого кольору. В альбомі «Blackout» (рис. 17) 1982 року також застосовується принцип ієрархії та контрасту: головна фігура в композиції розташована по центру, але вже блакитні кольоровій гаммі, розташування логотипа та назви альбому знаходяться так само зверху як додаткові акценти в порівнянні з головним. Зазначимо, що головною проблемою в обкладинці альбому «Blackout» є недостатня контрастність логотипа, та зайва візуальна напруга в вигляді обведення літер в правому верхньому куті.

Рис. 16. Альбом «Rock Believer» гурту Scorpions

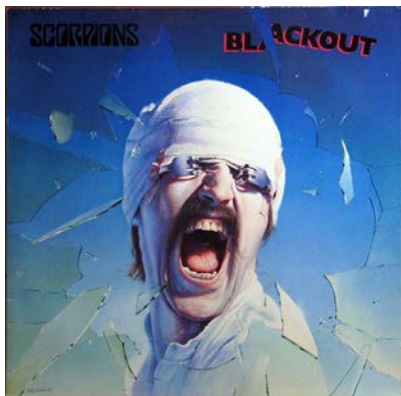

Рис. 17. «Blackout»

Висновки. Обкладинки музичних альбомів є ключовим елементом візуальної репрезентації музичного гурту. Виявлено, що обкладинки музичних альбомів є потужним візуальним інструментом, який передає ідеологію гурту, настрої та творчі пошуки музикантів, формують перше враження про альбом, створюють емоційний зв'язок із слухачем і можуть слугувати маркером змін у стилі, настрої або цінностях гурту. Констатовано, що обкладинки альбомів у жанрах рок-музики є самостійним візуальним повідомленням, яке дозволяє слухачеві інтерпретувати художні зміни ще до безпосеред-

нього ознайомлення з аудіо матеріалом. Порівнюючи принципи за якими створюються обкладинки протягом всього існування жанрів хард-рок та хеві-метал можна висновувати, що підходи якими користувалися дизайнери при створенні обкладинок, залишаються актуальними, але з'являються інші комбінації графічних та стилістичних елементів, котрі відповідають сучасним трендам. В обкладинках музичних альбомів в жанрах хард-рок та хеві-метал, які характеризується енергією, бунтарським духом і агресією, починають домінувати експресивні елементи та контрастні кольори, що підкреслюють характер музики. Такі принципи допомагають сформувати впізнавану візуальну ідентичність альбомів, що стають невід'ємною частиною гурту. З'ясовано, що обкладинки музичних альбомів рок- і метал-гуртів виступають не тільки важливим засобом візуальної комунікації, але й супроводжують музичний продукт та відображають змістові та концептуальні зміни в творчості виконавців. Аналіз візуальної мови обкладинок свідчить про їх здатність відображати реакцію на зовнішні культурні й комерційні виклики та є своєрідним маркером змін у творчій діяльності гуртів, а також джерелом для подальших мистецтвознавчих досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бартманські Д., Вудворд А. Вінілова платівка: аналоговий носій в епоху цифрового відтворення. Вініл клуб. 2013. URL: <https://vinylclub.com.ua/vinilova-plativka-analogovyj-nosij-v-epohu-tsyfrovogo-vidtvorennya/?srsltid=AfmBOoqqjU3CNsNqTLNgjtS1pH96LgIHuM4HkVKtGCQqog22NkQfDd0p> (дата звернення: 25.02.2025).
2. Вайт В.А. Основи графічного дизайну. Третє видання. Київ: Arthuss, 2023. 232 с.
3. Лесняк В. Графічний дизайн (основи професії). Київ: Біос Дизайн Букс, 2009. 416 с.
4. Bennet. J. Metallica's «Master of Puppets»: The Story Behind the Cover Art. Revolver Magazine, 2019. URL: <https://www.revolvermag.com/culture/metallicas-master-puppets-story-behind-cover-art/> (дата звернення: 27.02.2025).
5. Colothan S. Identity of the man on «Led Zeppelin IV» album cover discovered after 52 years. Hello Rayo, 2023. URL: <https://hellorayo.co.uk/planet-rock/news/rock-news/led-zeppelin-iv-album-cover-identity/> (дата звернення: 27.02.2025).
6. Chantler C. A history of every single Eddie from every Iron Maiden single and album. Louder Sound, 2022. URL: <https://www.loudersound.com/features/the-definitive-history-of-eddie-from-every-iron-maiden-single-and-album> (дата звернення: 25.02.2025).
7. Chirazi S. The aesthetics of 72 seasons. Metallica official website, 2023. URL: https://www.metallica.com/so-what/2023-11-14-the-aesthetics-of-72-seasons.html?srsltid=AfmBOoLnKa_bbYzi7A1TRC7OKToGCfcUIM5P3EzY2uem4_t8RdKZOmV (дата звернення: 20.02.2025).
8. Cox. A. Scorpions: rock believer – album review. Sonic Perspectives, 2022. URL: <https://www.sonicperspectives.com/album-reviews/scorpions-rock-believer/> (дата звернення: 26.02.2025).
9. Elliott P. The story of AC/DC's highway to hell. Louder Sound, 2022. URL: <https://www.loudersound.com/features/no-speed-limit-the-story-of-acdc-highway-to-hell-album> (дата звернення: 25.02.2025).
10. Jackson S. Music cover design in the digital age. Thesis, University of Cincinnati, 2019. URL: https://etd.ohiolink.edu/acprod/odb_etd/etd/r/1501/10?clear=10&p10_accession_num=ucin156327401366013 (дата звернення: 26.02.2025).
11. Melamed D. The message of pink floyd's «Animals» still resonates 48 years later. Live for Live Music, 2025. URL: <https://liveforlivemusic.com/news/pink-floyd-animals-44-years-later/> (дата звернення: 23.02.2025).
12. Marino T. AC/DC Goes in the black with «Back In Black» Pure Music, 2019. URL: <https://pure-music.co.uk/ac-dc-goes-in-the-black-with-back-in-black/> (дата звернення: 22.02.2025).
13. Vad M. The album cover. Journal of Popular Music Studies, 2021. URL: <https://online.ucpress.edu/jpms/article/33/3/11/118548/The-Album-Cover> (дата звернення: 20.02.2025).

REFERENCES

1. Bartmanskyy D., Woodward A. (2013). Vynilova plativka: analogovyy nosij v epokhu cyfrovogo vidtvorennya [Vinyl record: An analog medium in the age of digital reproduction]. Vinyl Club. Retrieved February 25, 2025, URL: <https://vinylclub.com.ua/vinilova-plativka-analogovyy-nosij-v-epokhu-tsyfrovogo-vidtvorennya/?srsltid=AfmBOoqqjU3CNsNqTLNgjtS1pH96LgIHym4HkVKtGCQqog22NkQfDd0p> [in Ukrainian].
2. White W.A. (2023). Osnovy hrafichnoho dyzainu. Tretie vydannia. [Fundamentals of graphic design. Third edition]. Arthuss. 232. [in Ukrainian].
3. Lesniak V. (2009). Hrafichniy dyzain (osnovy profesii). [Graphic design (basics of the profession)]. Bios Design Books. 416. [in Ukrainian].
4. Bennet J. (2019). Metallica's «Master of Puppets»: The story behind the cover art. Revolver Magazine. Retrieved February 27, 2025, URL: <https://www.revolvermag.com/culture/metallicas-master-puppets-story-behind-cover-art/>
5. Colothan S. (2023). Identity of the man on «Led Zeppelin IV» album cover discovered after 52 years. Hello Rayo. Retrieved February 27, 2025, URL: <https://hellorayo.co.uk/planet-rock/news/rock-news/led-zeppelin-iv-album-cover-identity/>
6. Chantler C. (2022). A history of every single Eddie from every Iron Maiden single and album. Louder Sound. Retrieved February 25, 2025, URL: <https://www.loudersound.com/features/the-definitive-history-of-eddie-from-every-iron-maiden-single-and-album>
7. Chirazi S. (2023). The aesthetics of 72 seasons. Metallica official website. Retrieved February 20, 2025, URL: https://www.metallica.com/so-what/2023-11-14-the-aesthetics-of-72-seasons.html?srsltid=AfmBOoLnKa_bbYzi7AlTRC7OKToGCfcUIM5P3EzY2uem4_t8RdKZOmV
8. Cox A. (2022). Scorpions: Rock Believer – album review. Sonic Perspectives. Retrieved February 26, 2025, URL: <https://www.sonicperspectives.com/album-reviews/scorpions-rock-believer/>
9. Elliott P. (2022). The story of AC/DC's Highway to Hell. Louder Sound. Retrieved February 25, 2025 URL: <https://www.loudersound.com/features/no-speed-limit-the-story-of-acdcs-highway-to-hell-album>
10. Jackson S. (2019). Music cover design in the digital age. Thesis, University of Cincinnati. Retrieved February 26, 2025, URL: https://etd.ohiolink.edu/acprod/odb_etd/etd/r/1501/10?clear=10&p10_accession_num=ucin156327401366013
11. Melamed D. (2025). The message of pink floyd's «Animals» still resonates 48 years later. Live for live music. Retrieved February 22, 2025, URL: <https://liveforlivemusic.com/news/pink-floyd-animals-44-years-later/>
12. Marino T. (2019). AC/DC Goes in the black with "Back In Black". Pure Music. Retrieved February 22, 2025, URL: <https://pure-music.co.uk/ac-dc-goes-in-the-black-with-back-in-black/>
13. Vad M. (2021). The album cover. Journal of Popular Music Studies. Retrieved February 20, 2025, URL: <https://online.ucpress.edu/jpms/article/33/3/11/118548/The-Album-Cover>